

РЕАЛІЗАЦІЯ МОВНИХ ТАКТИК У ТЕКСТАХ РЕЛІГІЙНО-ПОПУЛЯРНОГО ДИСКУРСУ

У статті уточнено дефініцію релігійно-популярного дискурсу; охарактеризовано варіантні параметри ідентифікації релігійно-популярного дискурсу; скласифіковано тексти релігійно-популярного дискурсу за інваріантно (релігійно-агітаційним і релігійно-інформаційним характером)-варіантними параметрами.

Ключові слова: релігійно-популярний дискурс, ядерні критерії, інваріантно-варіантні параметри.

Черхава О.О. Реализация языковых тактик в текстах религиозно-популярного дискурса. В статье представлена дефиниция религиозно-популярного дискурса; дана характеристика вариантных параметров идентификации религиозно-популярного дискурса; предложена классификация текстов религиозно-популярного дискурса за инвариантно (религиозно-агитационным и религиозно-информативным характером)-вариантными параметрами.

Ключевые слова: религиозно-популярный дискурс, ядерные критерии, инвариантно-вариантные параметры.

Cherkhava O.O. Realization of language tactics in the texts of religious-popular discourse. The article gives religious-popular discourse more precise definition in the field of variety differentiation of religious discourse; its working definition is provided; kernel criteria of religious-popular discourse identification are suggested; religious-popular texts according to their invariant (religious-propaganda and religious-informative character)-variant parameters are classified.

Key words: religious-popular discourse, kernel criteria, invariant-variant parameters.

Релігійно-популярний дискурс (далі – РПД) розглянуто у попередніх дослідженнях [3] як один з видів релігійного типу інституційного дискурсу, основне значення якого залучення до віри (власливе РД загалом) через **популяризацію** релігійного вчення серед соціальних груп та здійснення релігійного впливу не маніпулятивним методом, а **переконанням** – шляхом адаптації / спрощення релігійної біблійної інформації текстового скорочення, усного роз'яснення та / або використання візуальних засобів (образів), що створюють **особливу релігійну естетику** – чуттєве пізнання світу, не утилітарне безкорисне, споглядальне або творче ставлення людини до релігійної дійсності.

Окреме і дотепер не вирішене питання стосується того, яке місце у наявних класифікаціях релігійного дискурсу (далі – РД) посідає релігійно-популярний дискурс, в якому співвідношенні він перебуває із іншими видами РД: місіонерським, профетичним та проповідницьким та яка його організація, зокрема, що є його дискурсоутворювальними критеріями і параметрами, як вони між собою взаємодіють і проявляються у текстах цього виду дискурсу.

Така постановка проблеми зумовлює здійснення реконструкції текстів РПД, проте незвичайною процедурою, а з урахуванням багатоаспектності цього об'єкта реконструкції, що становить певну організовану систему

взаємопов'язаних когнітивних контекстів матричного формату, що й зумовлює **актуальність дослідження**.

Представлення багатоаспектного релігійного знання запропоновано здійснити за принципом ядро (об'єкт релігійної думки – РПД) - інваріантні контексти (релігійно-агітаційного і релігійно-інформативного характеру) - варіантна (різновиди цих двох контекстів) периферія в англійській, німецькій та українській мовах [6].

Мета дослідження – установити характеристики англо-, німецько- та україномовних текстів, що актуалізуються як різновиди релігійно-популярного дискурсу, зокрема виявити мовні тактики текстів релігійно-агітаційного та релігійно-інформативного характеру.

Об'єкт дослідження – тексти релігійно-популярного дискурсу в англійській, німецькій та українській мовах.

Предмет дослідження – реконструкція побудови варіантної периферії теолінгвістичної матриці релігійно-популярного дискурсу в англійській, німецькій та українській мовах.

Тексти РПД дискурсу класифіковано на основі інваріантно-варіантних параметрів, які дали змогу виокремити а) релігійно-агітаційний: 1) агітка (далі – РА), 2) плакат (далі – РП), 3) брошура (далі – РБР), 4) буклет (далі – РБ), 5) листівка (далі – РЛ), 6) флаєр (далі – РФ), 7) календарик (далі – РК), 8) надпис на білборді (далі – РН), 9) буклет-молитовник (далі – БМ) та б) релігійно-інформативний характер: 10) структурно клішований календарний релігійний путівник (далі – КРП), 11) буклет міжнародного релігійного фестивалю (далі – БМРФ), 12) буклет зібрання Релігійного Синоду (далі – БЗРС), 13) релігійний часопис (далі – РЧ) [4]. До варіантних параметрів цих текстів, які властиві кожному окремому тексту із певною специфікою, є його дискурсоутворювальними характеристиками в кожній із досліджуваних мов і становлять периферійну зону в теолінгвістичній матриці РПД, відносимо а) релігійно-популярні мовні тактики, б) концепцію контексту, в) подію (зумовлює тему, місце та час), в) концепцію посередника консолідованого учасника, можливого автора, г) сферу комунікації, д) зміну комунікативних ролей, е) спосіб популяризації та є) режим спілкування, ж) тематичну, референційну єдність учасників, подійну, часову та просторову єдність [4].

Для диференціації кожного із вищевказаних текстів спробуємо детально зупинитися на одному із обраних варіантних параметрів, а саме реалізації мовних тактик а) *самопрезентація*, б) *кооперація*, в) *розмежування*, г) *протиставлення* у текстах релігійно-агітаційного характеру та а) *роз'яснення* суті релігійного вчення із оцінним компонентом, б) *тактики наративного інформування*, в) *дефініції релігійного поняття*, г) *ремарки* (національно-марковані та рекламні повідомлення у проміжних дискурсивних структурних елементах, так званих “точок, що породжують особливі повідомлення” [1; 6-7], які маркують додаткову інформацію зазвичай, не релігійної тематики), властиві релігійно-інформативним текстам РПД.

Реалізація мовної тактики САМОПРЕЗЕНТАЦІЯ (авторитетність) у текстах РПД здійснюється виокремленням опозиційного займенника Я Господь, або Його посередник, який говорить ТОБІ, як приклад статусно-

орієнтованого маркування, наприклад:

РА – *God Is One/ In God we trust/ One Nation under God*; *Gott ist die Liebe; und wer in der Liebe bleibt, der bleibt in Gott und Gott in ihm (Johannes 4: 16)*.

РП – візуалізацією індивідуально образу святого *Merciful Jesus, Madonna and Child*, або його розташування по центру *Ісус в центрі кола своїх послідовників “Нагірна проповідь Ісуса Христа”, “Тайна святої вечері”* (чи по верху у небі) схематичної зони із можливим надписом *“Pour our Spirit”/“Forgive them” Mother Teresa Anyway Quote Poster, Heilige Schutzengel*;

РК – візуалізацією образу строгого, обнадійливого, сумного Ісуса Христа, Діви Марії або святих апостолів та мучеників з можливим надписом: *“Mary Immaculate Protector of Our Country Pray for Us”*.

РН – Так говорить Господь: *“Шануй свого батька та матір Свою, щоб було тобі добре”* (Біблія, Книга повторення Закону, розділ 5, вірш 16).

Текстам РП, РБР, РБ, РЛ, РФ, БМ більш властива тактика КООПЕРАЦІЇ, оскільки вона зазвичай інформує про релігійну діяльність певного соціального інституту, в рамках якого через єднання зі спільнотою, можна досягти цілісності з Богом та гармонії з самим собою. Зазвичай актуалізується експліцитно займенником МИ у значенні *those who trust the Lord*, імпліцитно безособовим реченням як знак того, що стосується усіх, або коротким всезакликаючим словосполученням на зразок гасла, наприклад:

РП – у *“Michelangelo Creation of Adam Art Print Poster”* візуалізовано простягання руки один одному, у *“Knock at the door”* стукіт у двері із проханням допомогти як співпрацю, а також зображення Ісуса посеред простих людей як одного з них, можливо в обіймах з дітьми *“Gospel Reflections and Prayers for the 1st to 5th Week in Ordinary Time”*.

У РБР, РБ та РЛ реалізація кооперації здійснюється ідентифікацією відносин співпраці: а) церква – організація захисту навколишнього середовища *“How to green your Church” Resources from Christian Ecology Link*, б) церква – освіта *“God brothers’ infiltrate Brisbane high school” Religion in Higher Education Guide: Structures and Infrastructures of Faith*, в) церква – релігійна організація *“Christian Church Religious Brochure”, “Дорога. Курс пізнання проекту Божого у твоєму житті з жовтня 2013 до березня 2014”*, г) церква – громадська соціальна організація *Growing together sunday service*, д) церква – сім’я *“Be a part of your family”*, е) масштабна світова релігійна співпраця *“Global Christian Restoration Ministries”, “Growing together”*.

РФ – зазвичай функціонує як коротке нагадування про релігійну подію в найближчому майбутньому із темпоральною вказівкою його початку та топосом – місця, де воно має відбутися, властивий короткий а) короткий заклик-гасло кожному *“Give Praise”, “Bring Joy!”*, б) каузальне словосполучення *“For eternity!”*, *“In the presence of God!”*, *“In the name of Christ!”*, в) полісемантичне словосполучення із абстрактним поняттям *“спільнота” “Community outreach”, Молодіжні нічні чування “П’ять кроків до здобуття духовної перемоги в Україні початок 14 лютого, храм св.Климентія папи, вул. Ген.Чупринки 70”*; РН – а) безособове речення

“У піст головне не їсти один одного” зауважимо, що попри візуальну та вербальну ідентифікацію автора слів на лайт-боксі, які наближають основний текст до реклами релігійної общини, зважаємо на те, що використаний вислів є одним з найбільш вживаних серед вірян і адаптований як біблійний канон, рівноправний із біблійним цитуванням), б) герундіальна конструкція “*Reaching out in the name of Christ*”; *Wir sind offen fuer alles*. У БМ – найбільш експресивно виражена потреба єднання у скрутну хвилину: а) війни П’ять кроків до здобуття духовної перемоги в Україні, б) хвороби “*Prayer book for those affected by addiction*”, в) бідності “*Prayer book for those affected by poverty*”, г) ув’язнених “*For some Christians cell group is every night of the week*” із можливим надписом від третьої особи на титульній сторінці “*May the Lord Bless You and Keep You*” або як самозапевнення адресата “*Ісусе довіряю Тобі*”.

Тактика РОЗМЕЖУВАННЯ у релігійно агітаційних текстах РА, РП, РЛ, РФ, РН, БМ актуалізується відповідно до опозиції: а) *всезнаючий-несвідомий* (unbelievers), б) *всемогутній – слабкий* (weak), в) *смирений* (humble, poor in spirit) – *гордовитий* (proud), *матеріальний* (attached to material things), г) *віруючий – невіруючий*, та, відповідно, виокремленням опозиційних займенників ТИ (всемогутній Господь) – Я (несвідомий) / МИ (слабкий/незахищений народ).

РА – “*Soon shall we cast terror into the hearts of the unbelievers*”; *Da ist ein Gott. Er wird Dein Richter sein! Lebst du entsprechend?*
РП – “*Blessed are the poor in spirit: for theirs is the kingdom of heaven. Poor in spirit means humble rather than proud and attached to material things. Those who are humble will work for God and will be welcomed into his kingdom*”.

РЛ – безособове речення “*Changed from the Inside Out*”, або як самозапевнення від імені адресата “*From this moment on, may I love powerfully, give prayerfully, live purposefully and leave the rest to God*”.

РФ – “*Get the Word of God & change your life! Bible Study with Pastor Larry Johnson of Resurrection Church International*”.

РН – “*Поможи нам, Боже, І збережи нас, і прости наші гріхи ради Ймення Свого!* (Біблія, Псалом 78. Вірш 9), також у цьому надписі на білборді зауважуємо особливе спрощення (адаптацію) Біблійного тексту зменшенням шрифту другої строфи, відповідно пересічний громадянин (адресат) може легко запам’ятати цитату “Поможи нам, Боже, ради Ймення Свого!” та віднайти його при бажанні у Біблії, або в англomовному надписі “*Those who trust the Lord shouldn’t be disappointed*”.

БМ – завжди вербалізовано опозиційного адресата, який потребує допомоги у скрутну хвилину: а) *незахищений народ* “*П’ять кроків до здобуття духовної перемоги в Україні*”, б) *хворий* “*Prayer book for those affected by addiction*”, в) *нужденний* “*Prayer book for those affected by poverty*”, г) *ув’язнений* “*For some Christians cell group is every night of the week*”.

Тактика ПРОТИСТАВЛЕННЯ у РА, РП, РЛ, РФ, РН реалізовано *різкою, категоричною опозицією*: а) той, кого слід боятися - милостивий, б) праведник - грішник, в) добро – зло, г) злочин – благодіяння, д) кара – благословення:

РА – “*You are therefore punishable for your sins with an eternity in Hell!”; РП – вербалізовано: “*People are often unreasonable, irrational and self-centered. FORGIVE THEM ANYWAY. If you are kind, people may accuse you of selfish, ulterior motives. BE KIND. If you are successful, you will win some unfaithful friends and some genuine enemies. SUCCEED ANYWAY. If you are honest and sincere people may deceive you. BE HONEST AND SINCERE ANYWAY. What you spend years creating, others could destroy overnight. CREATE ANYWAY. If you serenity and happiness, some may be jealous. BE HAPPY ANYWAY. The good you do today, will often be forgotten. DO GOOD ANYWAY. Give the best you have, and it will never be enough. GIVE YOUR BEST ANYWAY. In the final analysis, it is between you and God. IT WAS NEVER BETWEEN YOU AND THEM ANYWAY*” також візуалізовано вищеописані опозиції образами, зазвичай грішників та праведників *Theology of Martin Luther. Justification by Faith*”.*

РЛ – “*Man Christ within Romanism, Perfectionism, Dualism, legalism, Antinomianism, Optionalism – Christ without Grace, Justification, Perfection, Security, Immorality, Law*”.

РФ – “*Якщо ви знаєте людей, що знаходяться в нарко або алкого залежності та бажаєте допомогти їм позбутися цього, ми чекаємо на ваш дзвінок!*”

РН – “*The fear of the LORD is the beginning of wisdom: and the knowledge of the HOLY ONE is understanding Read the Bible Luke 11:9-10 John 17:1-3 Romans 10:9-10*”

Таблиця 1

Реалізація мовних тактик

Реалізація мовних тактик текстів РПД релігійно-агітаційного характеру			
Самопрезентація	Кооперація	Розмежування	Протиставлення
1.РА	1.РП	1.РА	1.РА
2.РП	2.РБР	2.РП	2.РП
3.РК	3.РБ	3.РЛ	3.РЛ
4.РН	4.РЛ	4.РФ	4.РФ
	5.РФ	5.РН	5.РН
	6.БМ	6.БМ	

На відміну від РПД релігійно-агітаційного характеру, *релігійно-інформативним РПД*, для залучення до віри популяризацією відповідної літератури, властиві загальноприйнятні тактики інформування.

А) РОЗ’ЯСНЕННЯ зазвичай розпочинається із риторичного запитання, за яким слідує гіпотетичне припущення правильної відповіді: *Чому Бог не відповідає усім? Можливо, це відбувається тому, що у цих людей немає близьких взаємин з Ним.* Ретроспективний історико-культурний виклад

інформації ставить за мету викликати у читача бажання наслідувати старим релігійним звичаям: “Як готувалися зустрічати Різдво Христове в старовину в православній родині? Цього свята чекали весь рік, готувалися до нього старанно...”

Одним із варіантів наративу може бути послідовне поєднання біблійного цитування та відповідної тематичної вибірки із художньої літератури, яка може надати інтерпретації біблійному висловлюванню, певне роз’яснення, коментар чи уточнення або навіть коротку дефініцію.

“Станьте як діти і Вам відкриється царство Боже”. “Радіти! Радіти! Справа життя, призначення його – Радість. Радуйся Небу, Сонцю, зіркам, траві, дереву, тварині, людям. І пильнуй за тим, щоб Радість ця нічим не порушувалася. Порушується ця Радість, значить, ти помилився десь, - шукай цю помилку і виправляй. Все в тобі і все зараз” Л. Толстой) [Там само, 62].

Б) ТАКТИКА НАРАТИВНОГО ІНФОРМУВАННЯ передбачає специфіку викладу вступної, основної та заключної частини кожного із текстів релігійно-інформативного характеру, для стимулювання мотиваційного компонента мислення читача щодо автобіографічних ситуативних моделей та, відповідно, переконанні навернутися до християнської віри. Наприклад, послідовність викладу інформації структурно клішованих календарних релігійних путівників: а) відривний релігійний календар типу “Православний календар 2014”); б) *Andachtsbuch*; в) *Daily Bible Promises* та адаптована сучасна версія *iPhone Bible Promises For Every Day*; г) *Daily Planner*; д) *Devotionals*; е) *Meditations*, розпочинається із “заголовка” із синтаксичною компресією на зразок “*Feiert Jesus! – today*” двомовність як символ того, що об’єднує всіх, зазвичай, схожим на один із різновидів релігійного гасла (*religious banner*), властивого релігійним буклетам, транспарантам, плакатам, листівкам, зокрема директивного “*Join us on Sunday! Jesus Calling!*” та декларативного “*Faith is a Journey, not a Destination!*” висловлювання із негативною конотацією щодо протесту проти війни конфесій типу *God is too big to fit onto one Religion!* не виявлені у дослідженні. Зауважимо, що у дуальному підході до аналізу “заголовку” [Петрова Н.Г.О н], дотримуємося теорії щодо бачення його як “підтексту єдиного позначуваного ним тексту, між якими існують точки, що породжують повідомлення” [1, 6-7], а не як “самостійного висловлення (мета-тексту)” [2, 180]. Наприклад, католицький часопис “*Пізнай правду*” містить заголовок на титульній сторінці “*Вгору або вниз. Вільні вибирати*”, який супроводжує роз’яснювальна біблійна цитата “...життя і смерть появили я перед тобою, благословення й прокляття. Вибирай життя...” та відповідна підсилювальна візуалізація.

В) ДЕФІНІЦІЯ РЕЛІГІЙНОГО ПОНЯТТЯ часто містить особливий емфатичний вираз вагомості відповідного поняття із уточненням, що містить заперечну конструкцію: “*Молитва – це не просто вираз наших думок, почуттів Богу, це єдиний спосіб з’єднатися з ним*”.

“..... the plans I have for you – plans to prosper you and not to harm you, plans to give you hope and future .

Г) РЕМАРКА – повідомлення у проміжних дискурсивних структурних

елементах релігійно-інформативного тексту, яке надає додаткову інформацію, типу а) *“Meinen Eltern in Dankbarkeit gewidmet!”* (на 1 чи 2 сторінці у *Andachtsbuch*) – присвята автора тексту, зазвичай, члену родини, товаришеві або наставнику; б) *“Nur zur kostenlosen Verteilung!”* у *Andachtsbuch* та *“Permission is granted to reproduce this book only on the condition that it is not sold or distributed for financial gain but solely distributed for the glory of God and the edification of His people”* у *Bible Promises* – висловлено вдячність автора тексту за інформацію про некомерційність продажу відповідного матеріалу власне, з орієнтацією на незаможного адресата; в) *“Об астрономических сведениях, помещенных в календаре”/ “Пояснения до астрономической части календаря”* та *“Как узнать время восхода и захода Солнца”/ “Схід і захід Сонця” в російськомовному КРП “С верой в душе 2014 та україномовному”* і *“Православный календар 2014”*.

Варіантна периферія теолінгвістичної матриці релігійно-популярного дискурсу виокремлена відповідно до низки запропонованих параметрів, зокрема реалізації мовної тактики кожного з текстів РПД для залучення до християнської віри популяризацією біблійного знання, а саме самопрезентації, кооперації, розмежування та протиставлення у текстах релігійно-агітаційного характеру і роз'яснення, тактика наративного інформування, дефініція релігійного поняття, ремарка, властиві релігійно-інформативним текстам.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Лотман Ю.М. Семиотика культуры и понятие текста / Ю.М. Лотман // Вестник Тарт. государственного университета. Филология: [уч.записки] / [ред. Н. В. Брагинская]. – Тарту: Изд. Тарт ГУ, 1981. – №515 – С. 3–7.
- 2.Петрова Н.Г. О некоторых особенностях заглавий поэтического дискурса акмеистов/ Н.Г. Петрова // Вестник Томского государственного университета. Филология: [сб.науч. тр.] / [ред. А. А. Ляпкина]. – Томск: Изд. ТГУ, 2012. – №10(125) – С. 180–183.46.
- 3.Черхава О. О. Дефініції місіонерського дискурсу крізь призму суміжних понять теологічної лінгводискурсології / О. О. Черхава // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія / [гол. ред. А. В. Корольова]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2013 – Т. 16. – № 1. – С. 122–133
4. Черхава О. О. Дискурсивна композиція релігійного тексту (на матеріалі англо-, німецько-україно- та російськомовних календарних релігійних путівників) / О. О. Черхава // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : [зб. наук. пр.] / М-во освіти і науки України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка / [відп. ред. Н. М. Корбозерова]. – К. : Логос, 2013. – Вип. 24. – С. 415–429.
- 5.Черхава О. О. Концептуальне формування науково-термінологічного поля поняття “релігійний дискурс” у контексті становлення теолінгвістики / О. О. Черхава // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія / [гол. ред. А. В. Корольова]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2013. – Т. 16. – № 2. – С. 133–141.
- 6.Черхава О. О. Ядерні критерії та інваріантно-варіантні параметри ідентифікації релігійно-популярного дискурсу / О. О. Черхава // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія / [гол. ред. А. В. Корольова]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014 – Т. 17. – № 1. – С. 196 –205
- 7.Черхава О. О. Сопоставительный анализ дискурсивной композиции буклета международного религиозного фестиваля и календарного религиозного путеводителя (на материале англо-, немецко-, украинско- и русскоязычных текстов) / О. О. Черхава // Научная дискуссия : вопросы филологии, искусствоведения и культурологии : сб. ст. [по материалам XX Международной заочной научно-практической конференции]. – М.: Изд-во “Международный центр науки и образования”, 2014. – №1 (20). – С. 172–177.

Ілюстративний матеріал

1) Інтернет-ресурси:

http://www.religious_pamphlet/Images/google.com; http://www.propaganda_material/Images/google.com; <http://www.Agitationsschriftt.de>; <http://www.blagoslovennya.org>; <http://www.dyvensvit.org>; <http://www.allposters/Images/google.com>; <http://www.Religioseplakat.de>; <http://www.booklet/Images/google.com>; <http://www.Mehrseitigebrochure.de>; http://www.religious_leaflet/Images/google.com; <http://www.stift-klosterneuburg.at>; <http://www.secours-catholique.org>; <http://www.paulspassingthoughts.com>; http://www.religious_flyer/Images/google.com; <http://www.Flyeralarm/needgod.com>; <http://www.christus.de>; <http://www.exodusdesign.com>; <http://www.flugblatt.de>; <http://www.usccb.org>; <http://www.Billboard/lviv.ua>; http://www.preyer_booklet/Images/google.com; <http://www.dasbuchderwahrheit.de>; <http://www.habsburger.net>; <http://sober-way-of-life.org.ua>; <http://www.reabilitacia.org>; <http://www.releaseinternational.org>; <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/buecher/pdfs/Andachtsbuch-2012-Leseprobe.pdf>; <http://www.dailybiblepromise.com>; <http://www.IPhone Bible Promises For Every Day.com>; <http://www.Daily planner.com>; <http://www.Devotionals.com>; <http://www.crosswalk.com/devotionals/>; <http://www.Meditations.com>; <http://dailybiblepromise.com/>; <http://www.crosswalk.com/devotionals/>

2) Рекламна продукція:

Білборд з надписом “Поможи нам, Боже, і збережи нас, і прости наші гріхи, Ради ймення Свого!” (Біблія, Псалом 78. Вірш 9) (травень 2014 м. Львів, залізничний вокзал); Білборд з надписом “Так говорив Господь “Шануй свого батька та матір свою, щоб було тобі добре” Біблія, Книга повторення Закону розділ 5, вірш 16 (лютий–березень 2014, м. Львів); Білборд з надписом “Так говорив Господь: Так говорив Господь “Коли не покається, то загинете усі” (липень 2014, м. Львів); Білборд з надписом: Так говорив Господь “Поможи нам, Боже, і збережи нас, і прости наші гріхи, ради Ймення Свого ” (липень 2014, м. Львів); Білборд з надписом “Не грішіть і місця дияволу не давайте” (липень 2014, м. Львів); Білборд з надписом “Кров Ісуса Христа очищає нас від усякого гріха” (червень 2014, м. Львів); Білборд з надписом “Чи думаєш, людино, що втечеш від Суду Божого” (серпень 2014, м. Львів); Білборд з надписом “Я прийшов кликати грішних до покаяння” (серпень 2014, м. Львів); Лайт-бокс із надписом: В піст головне не їсти один одного (березень–травень 2013, м. Київ).

3) Друкована продукція:

Буклети-молитовники [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sober-way-of-life.org.ua>
 Відривний календар “З вірою в душі 2014”. – Київ: Вид-во “Преса України”, 2013. – 413 с.
 Відривний “Православний календар 2014”. – Тернопіль : ТзОВ “Видавництво “Діана плюс книги”, 2014. – 384 с.
 Католицький часопис “Пізнай правду”. – Львів, 2014. – №3 (106). – 39 с.
 Молитовник борця за гідність. П’ять кроків до здобуття духовної перемоги в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blagoslovennya.org>.
 Молитовник для водія/ упор.о. Богдан Савчук, 2007. – Львів. – 28 с.
 Geiger A. Hanna: Gebet- und Andachtsbuch für israelitische Mädchen und Frauen [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.org>
 Literatur für ein Leben mit Zukunft! Advent-Verlag Lüneburg! Andachtsbuch 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.advent-verlag.de/cms/cms/upload/buecher/pdfs/Andachtsbuch-2012-26.Leseprobe.pdf>
 Taize. Pilgerweg des Vertrauens auf der Erde/Pelerinage de confiance sur la terre 2014 in France – Режим доступу: www.taize.eu
 Pfarrgemeinderatswahl in St.Peter in Muenchen 2014. – Режим доступу: www.alterpeter.de
 XX Weltjugendtag-Internationales Festival in Fulda 2005 Brochure. – Режим доступу: www.bja_bistum-fulda.de
 XXVI World Youth Days in Madrid 2011 Brochure.

Стаття надійшла до редакції 6.11.2014 р.